

Magyar címerek adatbázisa

Az ország 19 megyéjének és 3 046 településének címere mellett – szöveges magyarázattal kiegészítve – a történelmi Magyarország valamennyi királyi, állami és vármegyei jelképét is bemutatja.

A honlapot egy független szellemi szabadfoglalkozású programozókból és designerekből álló kreatív csapat, a *Design & System* készítette anyagi támogatás nélkül, csupán lelkesedésből és elhivatottságból. A www.magycimerek.hu oldal elindítása több éven át tartó gyűjtés és feldolgozás után vált lehetővé – mondta el ... a társaságot képviselő *Antal Judit* az *MTI*-nek. Mint hozzátette: a közreműködők egy-egy megbízásuk keretében számos esetben dolgozták fel települések címerét is, így olyan tudás és ismeret halmozódott fel, amely ötletet adott egy hiánypótló, 21. századi megjelenésű weboldal létrehozásához.

A könnyen használható, földrajzi keresési lehetőségeket is biztosító adatbázis elkészítéséhez polgármesterek, jegyzők, önkormányzati dolgozók bocsátották rendelkezésre a településeik címereit, továbbá a pontos leírást adó, jelképhasználatról szóló önkormányzati rendeleteket, de sok esetben a címerrel kapcsolatban kiegészítő információkat is közöltek.

Mindezek alapján *Somogyi András* grafikus segítségével több száz magyar címer reprodukcióját készítették el úgy, hogy számtalan esetben korrigálni, pontosítani is kellett a végül nagy felbontásban megjeleníthetővé vált címereket. Az adatbázis a 19 jelenlegi magyar megye címerén kívül a 71 történelmi vármegye jelképét is tartalmazza, emellett 27 mai településrész címerét is bemutatja.

Antal Judit elmondta: Magyarország 3 153 települése közül 107 községnek nem ismert, vagyis valószínűleg nincs címere, a honlap készítői ezért azt is vállalták, hogy ezen önkormányzatok kérésére – heraldikai szakember bevonásával – ellenszolgáltatás nélkül elkészítik az adott település jelképét is.

A magyar címereket feldolgozó adatbázist készítői nevezték a 2015-ben is meghirdetett Az Év Honlapja című versenyre. Ennek technikai ágát október közepén – a saját fejlesztésnek köszönhetően – 100 százalékos teljesítménnyel vezeti a magyar címerek internetes oldala.

/Forrás: *MTI, 2015. október 12./*

(*F. Iné*)

Itt az online nemzeti helynévtár

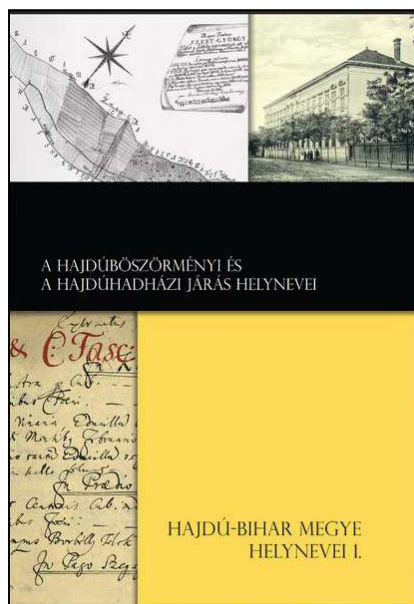
Bemutatták a *Magyar Nyelvstratégiai Intézet* támogatásával megvalósult *Magyar Nemzeti Helynévtár* elnevezésű online adatbázist.

Az intézet igazgatója, *Bencze Lóránt* köszöntőjében elmondta: a nyelvi jelek, így a magyar nemzeti nyelv életben tartása is csak korszerű forráskutatással, valamint az eredmények könnyen hozzáférhető, egyszerre digitális és papíralapú rögzítésével lehetséges. Mint fogalmazott, a Magyar Nyelvstratégiai Intézet azzal a céllal jött létre, hogy tudományosan alátámasztott tanácsadásával elérje a kormánynál és az Országgyűlésnél ezen munkálatok támogatását.

A Magyar Nemzeti Helynévtárat *Tóth Valéria*, a *Debreceni Egyetem* docense ismertette, aki hangsúlyozta, hogy egy olyan folyamatosan bővülő, valamint kutatók és laikusok számára is használható adatbank létrehozása volt a cél, amely képes lehet az összes magyar helynév, valamint minden kapcsolódó adat befogadására és kezelésére. Az adatbázis két részre tagolódik, a forrásanyagokat is felsorakoztató névarchívumra és a jelenleg mintegy 270 ezer térinformatikai adatokkal összekötött helynevet tartalmazó digitális helynévtárra – mondta el a szakember, aki kitért arra is, hogy az online adatbázis lehetőséget ad az 1960-as és 1970-es évek gyűjtéseikor felhalmozott, jórészt kihasználatlan adatok feldolgozására is.

Tóth Valéria rendkívül fontosnak nevezte azt, hogy a gyűjtőmunka immáron Kárpát-medencei léptékben folytatódjon. „A Kárpát-medencei magyarság alapvető érdeke egy teljes nemzeti helynévtár elkészítése” – fűzte hozzá. *Hoffmann István*, a *Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének* vezetője arról beszélt, hogy különösen sürgetővé teszi a nyelvészeti gyűjtőmunka határon túlra való kiterjesztését a magyar nyelv sok helyen tapasztalható gyors visszaszorulása. „Tisztaban kell azonban lenni azzal, hogy a magyar nyelvterület teljes helynévanyagának a feltárása a szakemberek összefogása és az anyagi feltételek megléte esetén is évtizedes munkával érhető csak el” –

hangsúlyozta. A helynévtárak számos szempontból lehetnek fontosak a tudomány szemszögéből, többek között a történészek következtethetnek a vonatkozó adatokból egy-egy terület etnikai, településtörténeti és népességtörténeti viszonyaira is – mondta el előadásában *Kiss Jenő* akadémikus. *Prószéky Gábor*, a *Pázmány Péter Katolikus Egyetem* tanára a rendezvényen a helynevek és a digitális kultúra kapcsolatáról beszélt, kiemelve, hogy a helynevek kezelése jelenleg még komoly problémát okoz a számítógépeknek, azonban ezen a jövőben segíthet a Magyar Nemzeti Helynévtárhoz hasonló digitális adatbázisok építése.

Az eseményen bemutatták a Hajdú-Bihar megye helynevei sorozat első kötetét is, amely a hajdúböszörményi és a hajdúhadházi járások helynévanyagát tartalmazza, a kötetet a szerkesztő, *Bába Barbara* nyelvész ismertette.

/Forrás: http://mandarchiv.hu/cikk/4790/ltt_az_online_nemzeti_helynevtar/

(F. Iné)

Európai felhőkezdeményezés jön

Az *Európai Unió*ban a közeljövőben a digitalizálás, az informatikai képzés és az adatbiztonság lesznek a legfontosabb témák.

Közel egy éve van hivatalban *Günther Oettinger*, az *Európai Unió* digitális területért és társadalomért felelős biztosa. „A digitalizálás a legfontosabb dolog, ha Európa a jövőben is meg akarja őrizni és ki akarja építeni a versenyképességét. Ezen dolgozom teljes meggyőződéssel. Még most is vannak, akik szkeptikusan fogadnak, de egyébként jó visszajelzéseket kapok. Megpróbálom a stábommal a dolgokat előrevinni, megkísérlem elérni, hogy valamit kezdjünk Európa digitális alárendeltségének problémájával és úgy hiszem, hogy ez egész jól sikerül. A kampányaimat biztosan folytatni fogom, mivel meg kell győznünk a politikai, a gazdasági és a szakszervezeti döntéshozókat arról, hogy a digitalizálásnak az adott területen elsőbbséget biztosítsanak. A digitális ipari forradalom kapcsán nem a jogszabályokon van a hangsúly, hanem a szabványokon és a jövő gyárának kutatási projektjein” – jelentette ki.

A politikus hozzátette, hogy decemberben betervezik a szerzői joggal kapcsolatos törvénycsomagot, majd jövő ősziig még számos törvénytervezetet nyújtanak be. Utóbbiak között lesz például egy átdolgozott televíziós irányelv, amely arról szól majd, hogy a televíziós korhatárjelölések miként alkalmazhatók a YouTube esetében. Azt szeretné, hogy minden egyes európai tagország vállaljon kötelezettséget arra, hogy növeli az IT-képzési helyek számát. Emellett jobb kereskedelmi ajánlatokra van szükség és ott van az európai uniós befektetési alap is, amelyet digitális célokra (szuperszámítógépek építése, internetkapcsolatok kiépítése stb.) használna fel. Kérdéses ugyanakkor, hogy mennyi pénzt tudnak fordítani a hátrányos helyzetű fiatalok és a munkanélküliek infor-

matikai továbbképzésére, ez az *Európai Unió* költségvetésétől függ.

Oettinger szeretne még több pénzt elkülöníteni a nagy sáv szélességű internethálózatok kiépítésére. Úgy véli, hogy az adatbiztonság szempontjából a cégegyenesben vannak, hiszen hamarosan elfogadják az első európai uniós adatbiztonsági törvényt. Ezzel bizonyos szabványokra építenek, bevezetik az átláthatóságot és – a hackertámadások vagy az ipari kémkedések esetén – a cégekre vonatkozó jelentési kötelezettségeket. Utóbbi kapcsán nehezíti a helyzetet, hogy néhány tagország az adatbiztonságot a belbiztonság részének és ezzel tisztán nemzeti hatáskörnek tekinti.

Az *Európai Unió* digitális területért és társadalomért felelős biztosa végül leszögezte, hogy előkészítenek egy európai felhőkezdeményezést, amelyről a héten egyeztet majd Párizsban *Jean-Claude Juncker*, az *Európai Bizottság* elnöke, valamint *Angela Merkel* német kancellár és *François Hollande* francia elnök. Ez egy „Cloud-Airbus” lesz, amely a legmagasabb kiberbiztonsági követelményeknek is megfelel és lehetővé teszi az iparnak, hogy a fontos adatokat a felhőkörnyezetben tárolja. A projektben többek között a *Fraunhofer Intézet* vesz részt.

/Forrás: <https://sg.hu/cikkek/115473/europai-felhokezemenyez-es-jon/>

(F. Iné)

Könyvtár- és információtudomány a porondon: MACIVA – KITI együttműködés

Kultúránk egyetlen területe sem újulhat meg, fejlődhet korszerű keretek között múltja tudományos igényű rendszerezése, öröksége feldolgozása, illetve a 21. századi működéséhez szükséges korszerű elektronikus tartalomszolgáltatási rendszerek, adatbázisok nélkül – emelte ki *Fekete Péter*

miniszteri biztos, a *MACIVA (Magyar Cirkusz és Varieté Nonprofit Kft.)* igazgatója azon a projektindító tájékoztatón, melyre az *ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetével (KITI)* tervezett szakmai együttműködés első közös rendezvényeként, a BTK Kari Tanácsstermében került sor 2015. szeptember 28-án (hétfőn) 17 órától.

Az intézeten keresztül a kar és az egyetem minden érdeklődő hallgatója és oktatója, illetve a szakmai közönség számára is nyitott a projekt, melynek célja a megújuló hazai cirkuszkomplexumba tervezett *Magyar Cirkuszművészeti Információs Központ* és *Adattár* létrehozása – fejtette ki *Kiszl Péter* intézetigazgató (ELTE BTK KITI).

Cirkuszművészetünk múltja, a vándorcirkuszi hagyományok mellett térségünk egyetlen, a Városliget történetéhez is kötődő épített cirkuszával szinte feltáratlan, miközben élő és fejlődő jelennel büszkélkedhet a klasszikus és modern, alternatív cirkuszi kísérletek területén is. A kari tanácssterem falai között szokatlan élményként egy artista növendék mutatványa illusztrálta a cirkuszi produkciók évszázadok óta változatlan hatását.

Az interdiszciplináris kutatási lehetőségek kezdő lépéseként a meglévő céginformációk, a megőrzött vállalati dokumentumállomány megtekintését, felmérését ajánlotta Fekete Péter igazgató. A témában elmélyülésre motiválhatják könyvtáros és más szakos hallgatóinkat a projekt által kínált hosszú távú lehetőségek, hiszen a tervezett – közösségi térként is működő – szakmai információs központban munkatársakra is szükség lesz. A Kiszl Péter intézetigazgató és Fekete Péter miniszteri biztos kézfogásával újtárra indított együttműködés következő állomására a Fővárosi Nagycirkuszban kerül sor, ahol az épület és az irattár bejárásához egy előadás megtekintése is kapcsolódik. Az érdeklődők jelentkezését a lis.elte.hu/maciva weboldalon várjuk.

/Forrás: <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/10/BTK-KITI-MACIVA.html/>

(F. Iné)

Újabb egyezményt akarnak az USA-val az EU vezetői

A *Safe Harbour 2* megállapodás elfogadása mellett elsősorban Németország és Franciaország lobbizik. Az *Európai Unió Bírósága* nemrég érvénytelennek nyilvánította az *Európai Bizottság* azon határozatát, amely megállapítja, hogy az USA megfelelő védelmi szintet biztosít a továbbított személyes adatok számára. *Max Schrems*, a Facebookot beperelő fiatalember – érthető módon – üdvözölte a döntést és azt remélte, hogy ez egy mérföldkő lesz az online magánszféra védelme felé vezető úton. Most Németország és Franciaország képviselői jelezték, hogy minél előbb megkötnék az Amerikai Egyesült Államokkal az új megállapodást.

Vera Jourova, az Európai Unió igazságügyi biztosa közölte, hogy már le is folytatta az első megbeszéléseket az amerikai féllel és novemberben Washingtonba fog utazni. A cél ugyanis a tárgyalások minél gyorsabb lezárása. „Hiszem, hogy az Amerikai Egyesült Államoknak is gazdasági érdeke, hogy viszonylag gyorsan újratárgyaljuk ezt a dolgot” – jelentette ki *Heiko Maas* német igazságügyi miniszter. A politikus találkozott az európai uniós kollégáival Luxemburgban és azt nyilatkozta, hogy egy olyan egyezményt kell kötni, amely lehetővé teszi az Európa és az USA közötti adatcserét.

Christiane Taubira francia igazságügyi miniszter is azt emelte ki, hogy ebben a kérdésben gyorsan kell dönteni, mert nem akarják azt kockáztatni, hogy egyrészt jogi vákuum alakuljon ki, másrészt azt sem lehet, hogy ne legyen adatvédelem. Franciaország álláspontja az volt, hogy a *Safe Harbour* megállapodást amúgy is át kellett volna dolgozni, hogy biztosítsák a megfelelő adatvédelmi színvonalat.

Günther Oettinger, az Európai Unió digitális területét és társadalomért felelős biztosa szintén azt hangsúlyozta, hogy Brüsszel a *Safe Harbour* gyors pótlásában reménykedik. Ez lenne a legjobb, pont a sok közepes vállalkozásnak is, amelyek most bizonytalanok.

/Forrás: <https://sg.hu/cikkek/115184/ujabb-egyezmenyt-akarnak-az-usa-val-az-eu-vezetoi/>

(B. Bné)

Elsősorban a Facebooké az internet?

A *The Pirate Bay* alapítója úgy véli, hogy a globális IT-cégek ellen sokkal keményebben kellene fellépni.

„Elsősorban a Facebooké az internet, amennyiben pedig országokról beszélünk, akkor az Amerikai Egyesült Államoké. Onnan származnak ugyanis azok a vállalatok, amelyek meghatározóak a világhálón. Az USA akár a hazafiasságra hivatkozó, akár más törvény segítségével eldöntheti, hogy mi történjen és az amerikai kereskedelmi minisztériumnak komoly befolyása van az internetdoménekkal foglalkozó ICANN nevű szervezetre. Mindez azt jelenti a felhasználók számára, hogy az Amerikai Egyesült Államok szabályainak kell engedelmessé válniuk, s e szabályok mögött olyan morális és etikai dolgok vannak, amelyeket nem osztanak mindenütt.” – jelentette ki *Peter Sunde*, a *The Pirate Bay* és a *Flattr* létrehozója.

„Ebben az egész kérdésben azonban nem önmagában az USA jelenti a problémát, hanem az, hogy egyetlen ország tölt be meghatározó szerepet. Az internet technikája decentralizált, de az, ahogyan használjuk, már nagyon is központosított. Ennek oka abban rejlik, hogy kényelmesek vagyunk és bízunk a cégekben. Ezért olyan ez, mint amikor ásunk egy egyre mélyebb gödröt, ugyanakkor nem viszünk magunkkal létrát, amely segíthetne később kimászni a gödörből.” A 37 éves IT-szakértő kifejtette, hogy az országoknak kellene rendelkezniük az IT-infrastruktúrákkal, napjaink viszonyaira viszont az jellemző, hogy a sok vállalkozás szempontjából a Facebook fontosabb az utaknál is.

„Az *Európai Unió Bíróságának* döntése a társadalom szempontjából mindenképpen jó, de ez csak az ezer csatából egyetlen megnyert ütközet. Attól félek, hogy az

emberek csak ezt a győzelmet fogják látni, de közben elfelejtik majd a vereségeket. Megnyertük az ACTA és a SOPA egyezmények elleni harcot, de ezek más néven (TPP, TTIP stb.) folyamatosan visszaköszönek. Egészen addig zajlanak a próbálkozások, amíg az egyik erőfeszítést siker nem koronázza. A szerzői és más jogok, például a szabadalmak esetében még sokkal rosszabb a helyzet, ott ugyanis naponta elveszítjük az adataink feletti hatalmat, s mindannyian segítünk az Apple, a Facebook és a Google infrastruktúrájának a felépítésében. Azt hiszem, ez ellen nem lehet tenni, mert az emberek akarják e konszernek termékeit.”

„Az egyetlen megoldás az lehet, hogy a kormányok felszabdálják ezeket a társaságokat, s eldöntik, hogy azok mit tehetnek és mit nem. Azt kellene mondani, hogy ha az adott vállalat nem tartja be az egyes országok törvényeit és morális előírásait, akkor mehet, amerre lát. Ennek lehetne egy olyan következménye, hogy az adott állam polgárai nem használhatnák az érintett cég szolgáltatását, de ha az Európai Unió a félmilliárd lakosával gyakorolna így nyomást, akkor a konszerneknek változtatniuk kellene.” – véli *Peter Sunde*.

A lényeg azonban nem is ez lenne, hanem az, hogy az emberek végre gondolkodni kezdjenek a morálról és arról, hogy miért úgy működnek a dolgok, ahogy. A mai cégek elbújhatnak a jog mögött, mert az nem fejlődik kellő gyorsan a technológiák alkalmazása tekintetében, ezért fontos, hogy ne a jogról, hanem a morálról beszéljünk. *Peter Sunde* februárban arról beszélt, hogy rég elveszítettük a digitális szabadságért folytatott harcot és a mai világháló csupán egy központilag irányított lát-szatdemokrácia.

/Forrás: <https://sg.hu/cikkek/115237/elsosorban-a-facebookoke-az-internet/>

(B. Bné)

E számunk megjelenését önkéntes munkájával segítette:

Berke Barnabásné
Drótos László
Fodor János
Fonyó Istvánné
Hegyközi Ilona
Kiszi Péter
Nemes László
Sári Mihály
Sebestyén György